

Saimaannorppa

Uutiskirje syyskuu 2022

Syksyä kohti

Kesä kääntyy kohti syksyä. Arki on monella alkanut, luonto on jo hiljentynyt ja satoa kerätään. Saimaalla meno rauhoittuu samaan aikaan, kun ihmisillä lomat loppuvat ja koulut alkavat. Norppa valmistautuu syksyn syömällä entistä enemmän traanikerrosta kasvattavaa kalaa.

Verkkokalastusta on Saimaalla edelleen harrastettu heinäkuussa vetoomuksista huolimatta. Ehkä sen määrä kuitenkin pikkuhiljaa vähenee, ja sijaa saavat muut pyyntitavat. Yhtään norpan verkkokuolemaa ei tullut heinäkuussa tietoon. Valitettavasti se ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö verkkokuolemia olisi tapahtunut. Kaikkia kun ei ilmoiteta. Muutenkin kevään ja kesän aikana on tullut tavanomaista vähemmän tietoon kuolleita norppia. Tästä aiheesta lisää tuonnempana kirjeessä.

Luonnonsuojeluliitto on ollut monenlaisissa tapahtumissa mukana norppateemalla pitkin kesää. Muun muassa niistä kerrotaan tässä kirjeessä. Samoin kuin siitä, miltä näyttää norppatyömme näin syksyn saapuessa. Tapahtumakalenteri on vielä hyvin tyhjä, mutta se alkaa täyttyä hieman myöhemmin syksyllä, kunhan pääsemme taas vauhtiin.

Kesän helteet jatkuivat elokuun loppuun saakka. Ukkostahan siitä seurasi! Puumala 24.8. Kuva: Kaarina Tiainen.

Muistathan seurata norppatiedotusta myös täältä:

[Saimaannorppa-Facebook](#)

[Luonnonsuojeluliiton saimaannorppa-sivut](#)

[Luonnonsuojeluliiton Etelä-Karjalan piirin Facebook](#)

[Luonnonsuojeluliiton Etelä-Savon piirin Facebook](#)

Lisäksi Saimaa- ja norppa-asioita on vaihtelevasti esillä myös muilla luonnonsuojeluliiton Saimaan alueen piirien ja paikallisyhdistysten sivuilla.

Tulevia tapahtumia:

Luonnonsuojeluliitto järjestää tai on mukana seuraavissa tapahtumissa norppateemalla:

13.-30.9. "Norpan Saimaa" -näyttely Anttolan kirjasto

9.9. - 9.11. Ilmastofestarit eteläkarjalaisilla yläkouluilla ja lukioissa

Tervetuloa mukaan!

Kuuttien verkkokuolemia ei ole tullut tietoon

Tämä vuosi on ollut poikkeuksellinen [tietoon tulleiden](#) kuolleiden saimaannorppien osalta. Pesäpoikas-kuolleisuus oli pieni, verkkokuolemia on tullut tietoon vain yksi (talviverkko) ja yleisöhavaintoja kuolleista norpista kesän aikana on tullut vain muutama. Yleensä vuoden aikana kuolleita norppia tulee tietoon 20–30 kpl ([Metsähallituksen tilasto](#) vuosilta 2005–2021), lähes kaikki syksyn alkuun mennessä. Ennätysmäärä 38 kuollutta norppaa on vuodelta 2017 ja pienin määrä 15 kuollutta norppaa on vuodelta 2019. Elokuun loppuun mennessä tänä vuonna Metsähallitus on tilastoinut vain yhdeksän kuollutta norppaa. Kun otetaan huomioon, että kanta on koko ajan kasvanut ja että viime talvena syntyi ennätysmäärä kuutteja, ja pesäpoikaskuolemia oli ennätysellisen vähän, tilanne näyttää tosi hyvältä.

Erikoista on myös se, että heinä-elokuussa ei ole tullut tietoon yhtään kuutin kalanpyydyskuolemaa. Vastaavaa tilannetta ei ole ollut sen jälkeen, kun vuonna 2011 laajennettiin voimakkaasti keväisiä verkkokalastusrajoituksia, jolloin kuuttien verkkokuolemat siirtyivät heinäkuulle.

Kyse voi olla sattumasta. Yksi vuosi voi olla hyvinkin poikkeuksellinen. Kyse voi olla siitä, että verkkokalastus on vähentynyt, joten riskin paikkoja on kuuteilla vähemmän. Ehkä tiedotus verkkojen vaaroista myös kesällä on ainakin joillekin mennyt perille, ja he ovat jättäneet verkot laskematta. Kuuttien osalta tilannetta on parantanut myös se, että ne ovat viime keväänä olleet vieroituksen aikaan erittäin hyväkuntoisia pullukoita. Pesimäolosuhteet olivat viime talvena loistavat, ja imetys onnistui hyvin.

Kyse voi kuitenkin olla myös siitä, että kalanpyydyskuolemia on tapahtunut, mutta niitä ei ole vain ilmoitettu. Vain reilu 40 % saimaannorpan kuolemista tulee tietoon. Tänä kesänä on löydetty yksi kuollut rantaan ajautunut kuutti ja yksi nuori norppa, joiden kuolinsyytä ei tiedetä. Jos kuolinsyy saadaan selville tutkimuksissa, ja se on tukehtuminen, syynä on kalanpyydys.

Niin tai näin – tämä vuosi näyttää tilastojen valossa saimaannorpan kannalta oikein hyvältä. Iloitaan siitä, mutta muistetaan, että saimaannorppaan kohdistuvat uhat eivät ole mihinkään hävinneet. Edessä voi olla vielä hyvin onnettomiakin vuosia. Suojelutyötä tarvitaan yhä!

*Tämä vuosi näyttäisi muodostuvan kuuteille varsin hyväksi. Kyllä nyt kelpaa polskia!
Kuva: Juha Taskinen.*

Norppa näkyvissä heinä-elokuussa

Norppaturvalliset katiskat ja rysä Puumalassa

Yhteinen saimaannorppamme LIFE ja Luonnonsuojeluliiton Etelä-Savon piirin rysähanke esittäytyivät yhdessä Puumalan sataman tuntumassa lauantaina 2.7. Tilaisuuden juonsi Puumalan kesäasukas, näyttelijä Jarmo Mäkinen, ja norppaturvallisista kalanpyydyksiä esittelivät kaupallinen kalastaja, luontokuvaaja Juha "Norppa" Taskinen ja vapaa-ajan kalastaja, näyttelijä Kari "Hissu" Hietalahti. Yleisöllä oli mahdollisuus rakentaa oma norppaturvallinen Saimaa-katiska tapahtuman katiskatyöpajapisteellä.

Norppaturvallisesta kalastuksesta kiinnostuneita puumalalaisia ja kesäasukkaita kävi paikalla varsinkin tilaisuuden alussa. Katiskapisteellä kävi jatkuva kuhina, ja moni mökkiläinen sai käyttöönsä uuden norppaturvallisen Saimaa-katiskan.

Saimaa-katiskoita esiteltiin ja jaettiin myös Veskansan saaristolaispäivässä 16.7. Puumalan eteläisessä saaristossa Aidanpäässä.

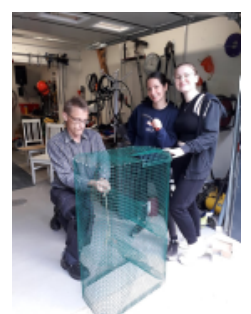
Norppa-asiaa ja tietoa norppaturvallisesta kalastuksesta jakoivat todelliset alan asiantuntijat Juha "Norppa" Taskinen ja Kari "Hissu" Hietalahti. Kuvat: Kaarina Tiainen.

Kesäisiä katiskatyöpajoja ja norppaturvallisen kalastuksen esittelyä

Kesälläkin on rakennettu norppaturvallisista Saimaa-katiskoita. Katiskoita on päästy rakentamaan myös ulkotiloissa. Se onnistuu, jos alusta on helposti siivottavissa eli päällystetty, tai alla on suuri pressu.

Katiskatalkoot ovat saaneet myös kansainvälistä väriä, kun neljät talkoot on järjestetty Punkaharjulla Itä-Savon kansanopistolla eri maista tuleville vaihto-oppilaille 6.6., 4.7., 27.7. ja 15.8.

Lisäksi katiskatalkoita on pidetty 21.6. Lappeenrannassa, 2.7. Puumalassa ja 1.8. Taipalsaarella (Lappeenrannan Steinerkoulu) sekä norppaturvallisen kalastuksen esittelyä "Symppis"-tapahtumassa Savonlinnassa 9.7.

Talkoolaisten näppärissä käsissä syntyy Saimaa-katiskoita. Kuvat ovat Itä-Savon kansanopistosta Punkaharjulta ja Asinsaa-ren leirikoulusta Taipalsaarelta. Kuvat: Kaarina Tiainen ja Marjaana Kovanen.

Lasten norppaleiri

Luonto-Liiton Savo-Karjalan piiri järjesti Luonnonsuojeluliiton tukemana jo yhdeksännen lasten norppaleirin Saimaan norppavesillä. Leiri pidettiin kuudennen kerran Retki-Toverien majalla Turponsaaressa Pihlajavedellä 17.–22.7. Kaarina, Hanne ja Marjaana Luonnonsuojeluliitosta vierailivat leirillä 19.7. Telttakylä, iloiset lapset ja maukas vegaaniruoka toivottivat vierailijat tervetulleiksi tutustumaan leiriin. Vierailupäivästä voit lukea [verkkouutisesta](#).

Tunnelmia lasten norppaleiriltä. Kuvat: Hanne Kosonen.

Norppa-asiaa Savonlinnan kansainvälisillä elokuvafestivaaleilla

Savonlinnan kansainväliset luontoelokuvafestivaalit ([SINFF 18.8.–21.8.2022](#)) ovat aina innostava ja hauska tapahtuma, niin tänäkin vuonna. Monipuolisten elokuvien ja yleisötapahtumien joukossa esitettiin myös Juha Taskisesta ja Oskari Saunistosta kertova elokuva ["Norppamiehen testamentti"](#). Elokuvan jälkeen oli keskustelutilaisuus, jossa Juhan ja Oskarin lisäksi elokuvasta ja norpan tilanteesta keskustelivat elokuvan ohjaaja ja käsikirjoittaja Pekka Heikkinen, Luonnonsuojeluliiton saimaannorppa-asiantuntija Kaarina Tiainen sekä Metsähallituksen projektipäällikkö Jari Ilmonen. Vajaa satapäinen yleisö kyseli ja kommentoi aktiivisesti, moni oli aiheestakin liikuttunut elokuvasta ja Juha Taskisen elämäntyöstä sekä nuoren Oskarin mieltymyksestä luontoon, sekä norppiin, mutta erityisesti lintuihin.

Keskustelun aikana ja sen jälkeen Kulttuurikellarin yläkerrassa oli mahdollisuus tutustua Saimaa-katiskan rakentamiseen, sen norppaturvallisuuteen ja katiskakalastukseen. Katiskaa esittelivät Yhteinen saimaan-norppamme LIFE -hanketyöntekijä Marjaana Kovanen ja hankekoordinaattori Hanne Kosonen.

Koko festivaalin ajan Savonlinnan satamassa esittäytyi Luonnonsuojeluliiton norppatyö omalla norppainfoteltallaan, kaverina vieressä Suomen Luonto -lehden infopiste. Kesäisenä viikonloppuna teltalla kävi runsaasti väkeä tutustumassa norppaan, Saimaa-katiskaan sekä Luontokaupan tuotteisiin.

Norppateltta Savonlinnan satamassa 19.–21.8.2022. Saimaa-katiskan esittely käynnissä. Kuva: Hanne Kosonen.

Norppa näkyvissä myös Sataman Valoissa Lappeenrannassa

Elokuun viimeisenä viikonloppuna vietettiin Lappeenrannan satamatorilla [Sataman Valot](#) -tapahtumaa. Tapahtumassa oli paljon ohjelmaa, ja erilaiset yhteisöt olivat järjestäneet yleisölle monenlaista toimintaa. Kaunis ja lämmin sää houkutteli satamaan runsaasti väkeä. Luonnonsuojeluliiton teltalla rakennettiin katiskaa, tutustuttiin saimaannorpan elämään ja eri kalalajeihin sekä myytiin Luontokaupan tuotteita. Alkuillasta lapsiperheet parveilivat teltan ympärillä vilkkaasti, joten olimme hyvin esillä. Saimaa, norppa ja kalat kiinnostivat kovasti. Illan edetessä yleisö ja ohjelma muuttuivat aikuisemmaksi.

Sataman Valoissa riitti tekemistä kaikenikäisille pitkin iltapäivää ja aina iltamyöhään saakka. Kuvat: Hanne Kosonen.

Katiskatalkoot jatkuvat

Katiskatalkoita jatketaan syksyllä. Mikäli haluat talkoot paikkakunnallesi, osakaskunnallesi, yhteisöllesi tai kaveriporukallesi, kirjeen lopusta löydät yhteystiedot, mistä niitä voi tiedustella.

Katiskoita tehdään luonnonsuojeluliiton "Vaihdavero" -tapahtumia varten tai katiskan voi tehdä itselleen 25 €:n tarvikemaksu hinnalla.

Lisätietoa, rakennusohjeita ja -videoita löytyy Luonnonsuojeluliiton [Saimaa-katiska-sivustolta](#).

Kesällä katiskatalkoitiin ulkoilmassa, mm. Lappeenrannan Pursiseuran Wilmanrannan pihalla. Kuva: Hanne Kosonen.

Ympäristökasvatus

Kouluvierailut

Luonnonsuojeluliiton norppatyö jatkaa koulu- ja päiväkotivierailuja kysynnän mukaan. Mikäli haluat saimaannorppa-aiheisen oppitunnin tai lyhyemmän tuokion kouluusi tai päiväkotisi tai Saimaa-katiskatyöpäjan (5.–6.-luokkalaisista ylöspäin), ota yhteyttä sanna.leppanen@sl.fi, p. 040 528 0785.

Muista myös opettajien ja kasvattajien käyttöön tarkoitettu saimaannorppa-aiheinen [opetusmateriaali](#), [esitteet](#) sekä [Norppatouhuja-kirja](#). Kaikki ovat vapaasti ja maksutta käytössäsi.

Ilmastofestarit Etelä-Karjalan kouluissa

Yhteinen saimaannorppamme LIFE ja Luonnonsuojeluliiton norppatyö lähtevät syksyllä mukaan Etelä-Karjalan maaseutuyläkouluihin ja lukioihin kohdistuvalle Ilmastofestarit-kiertueelle. Kiertuetta organisoii Etelä-Karjalan liitto, ja mukana on useita eri yhteisöjä ja yhteistyökumppaneita viemässä maakunnan nuorille ilmastomuutokseen liittyvää tietoutta, ratkaisun avaimia ja kannustusta toimintaan.

Saimaannorppa on laji, joka kärsii voimakkaasti ilmastomuutoksesta, kun talviset pesimäolosuhteet muuttuvat. Siksi kaikenlainen saimaannorppakantaa vahvistava suojelutyö on juuri nyt äärimmäisen tärkeää. Luonnonsuojeluliiton Ilmastofestaripisteellä tutustutaan norpan elämään ja suojelukeinoihin sekä konkreettisesti erityisesti norppaturvalliseen kalastukseen katiskatyöpajan merkeissä.

Ilmastofestarit on liikkeellä 9.9.–9.11. Rautjärven, Ruokolahden, Parikkalan, Savitaipaleen, Lemin, Taipalsaaren ja Luumäen kouluilla.

Lasten ja nuorten norppa-aiheisia töitä näyttelyyn

Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeessa Luonnonsuojeluliitto toteuttaa saimaannorppasta kertovan näyttelyn alkuvuodesta 2023. Yksi osa näyttelyä tulee olemaan Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon koululaisten ja päiväkotilasten näkemykset norpasta. Mikäli koulusi/päiväkotisi on kiinnostunut tulemaan mukaan näyttelyprojektiin, [lue lisätietoja](#) ja ota yhteyttä:

sanna.leppanen@sll.fi, p. 040 528 0785 (Etelä-Karjala)

marjaana.kovanen@sll.fi, p. 044 776 4230 (Etelä-Savo)

VALISTUNEITA ARVAUKSIA

KOULURYHMIEN KANSSA TOTEUTETTAVA NORPPANÄYTTELY

Tulkaa mukaan tekemään taidenäyttelyä, jossa sukelletaan saimaannorpan uniin.

Millaisia saimaannorpan unet – ja painajaiset – ovat? Sitä emme tiedä, mutta sen perusteella, mitä olemme oppineet norpista, voimme esittää valistuneita arvauksia. Näkykö unissa norpan ravintoa, sen elinympäristöä ja sen asukkaita, iloa tai kauhua herättäviä asioita?

Tehkää arvauksenne näkyviksi. Kannustamme erityisesti toimimaan yhdessä, ryhmänä, ja tarttumaan hieman harvinaisempiin tekniikoihin. Sekä kovat että pehmeät materiaalit sopivat näyttelyyn. Työnne voi olla esimerkiksi veistös, installaatio, video tai ääniteos.

Luonnonsuojeluliiton työryhmä valitsee teokset Valistuneita arvauksia -näyttelyyn loppuvuodesta 2022. Teokset, jotka eivät päädy mukaan

varsinaiseen näyttelyyn, on mahdollista suotavaakin laittaa esille vaikkapa oman koulunne tai lähikirjastonne tiloihin.

Valistuneita arvauksia -näyttely tulee esille Lappeenrannan Galleria Pihattoon tammikuussa ja Savonlinnan Riihisaareen helmimaaliskuussa 2023.

Lisätiedot:
Etelä-Savo: marjaana.kovanen@sll.fi, p. 044 776 4230
Etelä-Karjala: sanna.leppanen@sll.fi, p. 040 528 0785
Suomen luonnonsuojeluliitto
Yhteinen saimaannorppamme LIFE

Suomen luonnonsuojeluliitto toteuttaa näyttelyn osana Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hanketta (Our Saimaa Seal LIFE/LIFE19 NAT/FI/000832), joka on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta.

Suomen luonnonsuojeluliitto
RIIHISAARI

Lapuan Kankurit tukee saimaannorppatyötä

Lapuan Kankurit on jo muutaman vuoden ajan myynyt Saimaannorppamallistoa. Siihen kuuluvat harmaasävyiset saunatekstiilit sekä villahuopa ja kuumavesipullo. Nyt saunatekstiilimallisto on saatavana myös hiekan värisenä. [Tuotteisiin ja tuotteiden suunnittelija Kaarina Tiaiseen](#) voi tutustua Lapuan Kankureiden sivuilla, josta tuotteita voi myös tilata. Tekstiilituotteita on myynnissä myös useissa liikkeissä.

Lapuan Kankureiden saunatekstiilien pyyhkeet ovat pellavaa ja laudeliinat pellava-puuvillaa. Kuva: Lapuan Kankurit.

Kaarina vuorotteluvapaalle, Sanna sijaisena

Luonnonsuojeluliiton norppatyössä tapahtuu henkilövaihdoksia 1.9. alkaen. Kaarina Tiainen jää vuorotteluvapaalle 27.2.2023 asti, ja häntä tuuraa sen ajan Sanna Leppänen. Sanna oli viime talvena töissä Luonnonsuojeluliitossa CoExist-hankkeessa, joten hän pääsee mukaan tuttuun porukkaan ja osittain tuttuihin töihin. Tervetuloa Sanna Norppajengiin!

Sannalle on saimaannorppa- ja ympäristökasvatustyö tuttua. Myös Saimaa-katiskan rakentaminen sujuu. Kuva: Hanne Kosonen.

Norppaterveisin

Kaarina Tiainen

Vuorotteluvapaalla 1.9.2022 - 27.2.2023

Sanna Leppänen
Saimaannorppa-asiantuntija,
hanketyöntekijä
Etelä-Karjala
Yhteinen saimaannorppamme LIFE
sanna.leppanen@sl.fi
p. 040 528 0785

Hanne Kosonen
Hankekoordinaattori,
norppatiedottaja
Etelä-Karjala
Yhteinen saimaannorppamme LIFE
hanne.kosonen@sl.fi
p. 040 194 1885

Marjaana Kovanen
Hanketyöntekijä
Etelä-Savo
Yhteinen saimaannorppamme LIFE
Norppaturvallinen rysä -hanke
marjaana.kovanen@sl.fi
p. 044 776 4230

Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan komissio tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.